

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ №28

София, 20 октомври 1998 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Живко Сталев

Членове: Асен Манов	Стефанка Стоянова
Цанко Хаджистойчев	Иван Григоров
Станислав Димитров	Тодор Тодоров
Неделчо Беров	Георги Марков
Димитър Гочев	Маргарита Златарева

при участието на секретар-протоколита Мариана Георгиева разгледа в закрито заседание на 20 октомври 1998 г. конституционно дело №26/1998 г., докладвано от съдията Асен Манов.

Делото е образувано по искане на 50 народни представители от XXXVIII Народно събрание, направено на основание на чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията, да се обяви за противоконституционен Законът за изменение на Закона за гарантиране на влоговете на банките (ЗИЗГВБ), обнародван в ДВ, бр.73 от 1998 година. В искането се поддържа, че законът противоречи на чл.4, ал.1 чл.81, ал.1, чл.87, ал.1 и чл.88, ал.1 от Конституцията, тъй като е приет в едно заседание и без да има необходимия кворум от минимум 121 народни представители при второто четене. Оспорва се само начина на приемане на закона, не и неговото съдържание, по което не се правят никакви оплаквания.

С определение от 17 септември 1998 г. Конституционният съд допусна искането за разглеждане по същество, като бяха конституирани като заинтересувани страни Народното събрание, Министерския съвет и Българската народна банка. На същите бе дадена възможност да изразят становището си по искането.

Писмени становища са постъпили от Министерския съвет и от Българската народна банка. И в двете се поддържа, че искането е неоснователно. Приемането на закон с две гласувания в едно заседание е възможност предвидена изрично в Конституцията, като е от изключителна компетентност на Народното събрание да реши кога да се възползва от тази възможност. А констатация за липса на кворум може да прави само Народното събрание. Такава констатация липсва в стенографския протокол за заседанието, на което е приет оспорвания закон.

Като обсъди доводите и съображенията на вносителите на искането и становищата на страните, Конституционния съд прие следното:

С оспорвания закон е изменен Законът за гарантиране на влоговете на банките (ЗГВБ), като с параграф единствен в чл.9, ал.2, т.1 думите “от Президента на републиката” са заменени с “от Министерския съвет”. Законът е приет в заседанието на 17 юни 1998 г., като и първото, и второто гласуване са проведени в това заседание. Този начин на приемане на закона в едно заседание е бил предложен, обсъждан и приет с гласуване. Доводът на вносителите на искането, че е бил нарушен чл.88, ал.1 от Конституцията, предвиждащ двете гласувания на законите да се извършват на отделни заседания, е неоснователен. С изречение второ на същия чл.88, ал.1 е предвидено,

гласувания на законите да се извършват на отделни заседания, е неоснователен. С изречение второ на същия чл.88, ал.1 е предвидено, че по изключение Народното събрание може да реши двете гласувания да се извършат в едно заседание. Именно от тази конституционна възможност са се възползвали народните представители, като са решили да преминат към второ четене на законопроекта веднага след приемането му на първо четене. Твърдението на вносителите на искането, че до извършването на двете гласувания в едно заседание може да се стигне само при условие, че “разглежданият въпрос е безспорен, има правно технически характер и няма народни представители които заявяват, че ще правят писмени предложения по законопроекта”, не намира опора в конституционния текст. Цитираното по-горе изречение второ на чл.88, ал.1 от Конституцията не поставя никакви условия или изисквания за прилагането му. Въпросът дали по изключение двете гласувания могат да се извършат в едно заседание очевидно е предоставен на свободната преценка на народните представители.

Не е нарушен и чл.87, ал.1 от Конституцията прогласяващ правото на законодателна инициатива на народните представители и произтичащата от него възможност за тях да правят предложения за изменения и допълнения в приетия на първо гласуване законопроект. От представената по делото извадка от експресната стенограма за заседанието на 17 юни 1998 г. се вижда, че е била дадена възможност да се правят предложения по приетия на първо четене законопроект за изменение на ЗГВБ, че от тази възможност се е възползвал народният представител Руси Статков, който е предложил промени в текста на законопроекта и че тези промени са били поставени на обсъждане и

гласувани. По този начин са били изчерпани процедурните изисквания по разглеждането на законопроекта след първото четене и не е имало никаква пречка той да се постави на второ гласуване.

Наистина с чл.68, ал.1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (ПОДНС) е предвидено, че народните представители правят писмено предложенията си за изменения и допълнения в приетия на първо гласуване законопроект, които се отправят чрез председателя на Народното събрание до председателя на водещата комисия, прави се мотивиран доклад по тях и пр. Но този ред е важен при хипотезата на изречение първо на чл.88, ал.1 от Конституцията, т.е. тогава, когато двете гласувания на законопроекта се извършват на отделни заседания. Той е неприложим в случая, когато Народното събрание реши двете гласувания да се извършат в едно заседание. Независимо от това, несъобразяването с разпоредби на ПОДНС никога не може да бъде основание да се обяви за противоконституционен един акт на Народното събрание. В този смисъл е постоянната практика на Конституционния съд.

Неоснователно е и твърдението на вносителите на искането, че при второто гласуване на законопроекта не е имало необходимия кворум от минимум 121 народни представители, като по този начин законът за изменение на ЗГВБ бил приет в нарушение на чл.81, ал.1 от Конституцията. Твърдението се обосновава с обстоятелството, че в гласуването са участвували 120 народни представители.

Както нееднократно е приемал Конституционният съд, кворумът на Народното събрание се определя от броя на присъстващите в пленарната зала народни представители, а не от броя на гласувалите. При това правнорелевантна констатация относно наличието или

липсата на кворум може да прави само Народното събрание, която се отразява в протокола за заседанието му (в този смисъл е решение № 17 от 24 ноември 1992 г. по конституционно дело № 22/92 г., решение № 25 от 29 септември 1998 г. по конституционно дело № 22/98 г. и др.).

А видно от експресната стенограма за заседанието на 17 юни 1998 г., то е протекло при изискването от чл.81, ал.1 от Конституцията присъствие на повече от половината народни представители. Това се вижда и от данните за гласуванията по оспорения закон. Така при гласуването му на първо четене са участвали 131 народни представители. Последвани са гласувания на две процедурни предложения при участие на 144, респективно 166 народни представители. А непосредствено преди второто гласуване на законопроекта е гласувано предложението на народния представител Руси Статков за промяна в проекта, като в него са участвали 152 народни представители. Очевидно е, че разглеждането на проектозакона е протекло при необходимия кворум, но някои народни представители не са гласували и това е довело до отчитане, че в гласуването с което е приет законът са участвали само 120 народни представители.

Едно от основните конституционни задължения на народните представители е да присъстват на заседанията на Народното събрание и да вземат отношение по разглежданите закони или решения, като гласуват със “за”, “против” или “въздържал се” (чл.52, ал.1 ПОДНС). Неизпълнението на това задължение е едно недопустимо поведение, което не бива да се толерира. То не може да даде основание да се оспорват приетите с гласовете на останалите народни представители закони чрез искания пред Конституционния съд за обявяването им за

противоконституционни под предлог, че не е имало необходимия кворум. Ако действително не е имало кворум, това е следвало да се констатира по време на заседанието чрез проверка по реда на чл.38, ал.3 ПОДНС и да се отрази в стенографския протокол.

По тези съображения и на основание чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията и чл.19, ал.1 от Закона за Конституционен съд, Конституционният съд

РЕШИ:

Отхвърля искането на 50 народни представители от XXXVIII Народно събрание за обявяване за противоконституционен Законът за изменение на Закона за гарантиране на влоговете на банките (ДВ, бр.73 от 1998 г.).

Председател:

Живко Сталев

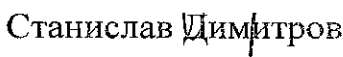
Членове:

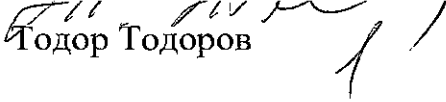

Асен Манов

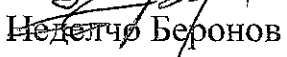

Стефанка Стоянова

Цанко Хаджистойчев

Иван Григоров

Станислав Димитров

Тодор Тодоров

Неделчо Беронов

Георги Марков

1 0
Димитър Почев

С
Мargarита Златарева